

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.175> JEL classification: M16, M41, M48
UDC: 657.6:336.22

Алла ФАТЕНОК-ТКАЧУК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна
E-mail: Fatenok-Tkachuk.Alla@vnu.edu.ua,
ORCID ID: 0000-0001-6200-4873

Дарина МЕЛЬНИК

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна
E-mail: sonechkodasha15@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-8654-1021

А. АСЮТІН

аспірант,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна
E-mail: ahemiz1019999@gmail.com
ORCID ID: 0009-0004-9174-356X

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЗВІТУ ПРО КОНТРОЛЬОВАНІ ОПЕРАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

Предметом статті є методичні аспекти процесу формування звіту про контрольовані операції в Україні. **Метою публікації** є формування теоретико-методичних та прикладних аспектів звітності про контрольовані операції в Україні та дослідження міжнародної практики звітування за контрольованими операціями.

У процесі дослідження використовувались такі методи, як: систематизування та узагальнення, дослідження та аналіз.

Наукова стаття присвячена дослідженню сучасного стану обліково-аналітичного забезпечення контрольованих операцій в Україні та закордоном. У статті розглянуто основні аспекти методичного забезпечення звіту про контрольовані операції. Актуалізовано питання сутнісної характеристики контрольованих операцій відповідно до Наказу «Про затвердження форми та Порядку складання Звіту про контрольовані операції». Проаналізовано вартісні та змістові критерії для визначення операцій контрольованими. Ідентифіковано структуру Звіту про контрольовані операції, а саме: заголовна частина, основна частина, додаток (и) та інформації до додатка (ів), які є невід'ємною частиною звіту. Визначено перелік обов'язкової інформації, яка повинна бути зазначена у Звіті. Проаналізовано міжнародний досвід у сфері обліку та аудиту контрольованих операцій, визначено напрямки його використання на практиці в Україні. Євроінтеграційні та глобалізаційні процеси в Україні призвели до запровадження у вітчизняне законодавство міжнародних норм і правил у сфері запобігання податковому шахрайству. Аналіз законодавства різних країн щодо досліджуваної тематики дав змогу визначити різноманітність у методах контролю, видах обмежень для зовнішніх операцій та видах контрольованих цін. Це означає що здійснення контролю над такими операціями залежить від рівня економічного розвитку країни, досвіду податкового контролю, рівня залучення до міжнародної

© Алла Фатенок-Ткачук, Дарина Мельник, А. Асютін, 2024

Отримано: 07.05.2024 р.

Рекомендовано до друку: 18.05.2024 р.

Опубліковано: 29.05.2024 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Фатенок-Ткачук А., Мельник Д., Асютін А. Методичні аспекти процесу формування звіту про контрольовані операції. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 2. С. 175-182. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.175>

торгівлі. У статті також визначено види та розмір відповідальності за неподання звітності за такими операціями та напрямки удосконалення звітування за контрольованими операціями платниками податку до контролюючих органів.

Ключові слова: звіт про контрольовані операції; звітність методичні аспекти звіту про контрольовані операції; строки подання звітності; контрольовані операції; критерії визначення контрольованих операцій; платник податку.

Вступ

Низка операцій між суб'єктами господарської діяльності підпадає під контроль податкових органів з приводу можливого заниження об'єкта оподаткування податком на прибуток. Ці операції відносяться до групи контрольованих. Це можуть бути будь-які господарські операції (угоди, домовленості), у результаті виконання яких завищуються витрати або занижуються доходи, що в кінцевому результаті напряму впливає на розмір податку на прибуток. Притому підлягають контролю винятково операції платників податку на прибуток із нерезидентами, тобто зовнішньоекономічні операції. Згідно з українським законодавством, контрольовані операції мають велике значення в питанні податкового контролю. Кожен платник податків, якій здійснює контрольовану операцію, зустрічається з необхідністю надання звітних документів. У разі не подання звіту про контрольовані операції або неповного розкриття інформації про контрольовані операції у цьому звіті відбувається нарахування штрафних санкцій. Таким чином, податкові органи ведуть свій контроль за процедурою оподаткування контрольованих операцій та з метою зменшення випадків уникнення сплати податків, уряд розробляє нові правила та вимоги. Але, незважаючи на висвітлення процесу формування звіту про контрольовані операції у нормативно-правовому забезпеченні, залишаються питання щодо методичного забезпечення окремих його етапів у практичній діяльності бухгалтера.

Дослідженням проблем пов'язаних з обліковим та податковим забезпеченням контрольованих операцій та звітуванням за контрольованими операціями займалися багато вітчизняних вчених. Зокрема наступні, І. В. Больботенко, А. О. Касич, О. А. Петрик, І. В. Карпенко, Н. О. Лоханова., Н. В. Рогова, В. В. Фасенко. У своїх наукових працях ці вчені

приділяли велику увагу обліковому забезпеченню контрольованих операцій, визнанню їх критерій та звітуванню за цими операціями. Лоханова Н. О. [1] для створення оптимальної системи документального обігу контрольованих операцій пропонує включити до масиву даних про контрольовані операції та операцій які можуть стати контрольованими, перелік пов'язаних осіб, перелік джерел інформації для проведення маркетингового аналізу, цінову інформацію про товари, які відносяться до категорій, які контролюються. Больботенко І. В. [2] вважає, що заповнення звіту про контрольовані операції збільшує адміністративні витрати бізнесу.

Праці цих вчених стали основою облікового дослідження аспектів контрольованих операцій, Проте, окремі питання порядку звітування за контрольованими операціями та облікового супроводу потребують подальшого вивчення.

Мета статті

Метою та завданням публікації є формування теоретико-методичних та прикладних аспектів звітування за контрольованими операціями.

Виклад основного матеріалу дослідження

Контрольовані операції являють собою певні види діяльності між суб'єктами господарської діяльності, що перебувають під наглядом податкових органів. Вони охоплюють широкий спектр господарських взаємодій, результатом яких може бути необґрунтоване підвищення витрат або зниження доходів, що напряму впливає на обсяг прибутку та податкових зобов'язань [3].

Згідно з підпунктом 39.2.1.1. Податкового кодексу України контрольованими операціями є господарські операції платника податків, що можуть впливати на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств платника податків, а саме:

а) господарські операції, що здійснюються з пов'язаними особами – нерезидентами;

б) зовнішньоекономічні господарські операції з продажу та/або придбання товарів та/або послуг через комісіонерів-нерезидентів;

в) господарські операції, що здійснюються з нерезидентами, зареєстрованими у державах (на територіях), включених до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту 39.2.1.2 цього підпункту, або які є резидентами цих держав;

г) господарські операції, що здійснюються з нерезидентами, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи [4].

До типових контрольованих операцій можна віднести наступні:

- взаємодії між нерезидентом та його постійним представництвом в Україні;
- операції з обміну або продажу сировини або готових товарів, зокрема експорту та імпорту;
- фінансові операції, а саме лізинг, інвестиції та кредитування;

- передача функцій, активів та ризиків від резидента України нерезиденту, що може призвести до зменшення доходів на неринкових умовах та інші.

Для віднесення операції до розряду контрольованих вона повинна підпадати певним критеріям, які визначені законодавством. Існує два основних критерії.

1. Якщо загальний дохід платника податків, визначений за правилами бухгалтерського обліку, від будь-якого виду діяльності, протягом звітного року перевищує суму 150 млн грн. (за винятком непрямих податків).

2. Якщо сума операцій платника податків з окремим контрагентом, визначена за правилами бухгалтерського обліку, складає більше ніж 10 млн грн (за винятком непрямих податків) за звітний рік.

Також господарська операція має відповідати хоча б одному із наступних критеріїв: вид господарської операції; суб'єктний склад; обсяг операції; обсяг доходу від діяльності компанії, який вказується в бухгалтерському обліку.

Назарова Г. Б. та Васильєв М. В виділяють види контрольованих операцій для нарахування податку на прибуток, які зображені на рис. 1.

Рис. 1. Види контрольованих операцій для нарахування податку на прибуток

Джерело: [5].

Платники податку на прибуток, які протягом звітного року здійснюють контрольовані операції, повинні подавати до контролюючих органів звітність та документацію, у яких представлена інформація про ці операції.

Така звітність та документація включає:

1. Звіт про контрольовані операції – подається до 1 жовтня року, що настає за звітним. Цей звіт зобов'язані подавати платники податку на прибуток, які у звітному році здійснювали контрольовані операції.

2. Додаток ТЦ до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств – подається одночасно з річною декларацією з податку на прибуток, тобто протягом 60 календарних днів після закінчення звітного року. Цей додаток заповнюють тільки платники податку на прибуток, які здійснюють самостійне коригування ціни контрольованих операцій відповідно до пп. 39.5.4 Податкового кодексу України за підсумками звітного року.

3. Попереднє узгодження ціноутворення по контрольованим операціям – ДПС повідомляє платника про результати попереднього розгляду протягом 60 календарних днів з дати надходження листа з пропозицією попереднього розгляду. Це узгодження існує лише для великих платників податків, реєстр яких знаходиться на сайті ДПС.

4. Запити щодо документації з трансферного ціноутворення – документи до контролюючого органу надаються протягом 30 календарних днів після отримання такого запиту.

Основною звітністю про контрольовані операції є Звіт про контрольовані операції. Ми систематизували методичні рекомендації щодо порядку заповнення окремих елементів в структурі Звіту про контрольовані операції (див. рис. 2).

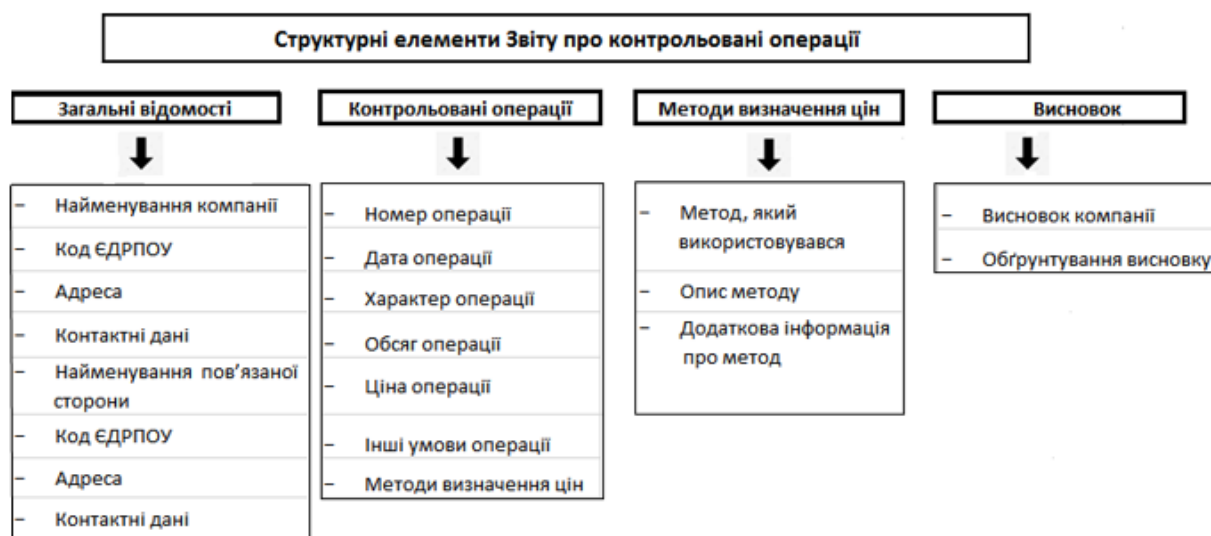

Рис. 2. Методика заповнення звіту про фінансові результати

Джерело: [6; 7].

Форма цього звіту та порядок його складання затверджені Наказом Міністерства Фінансів України №8 від 18.01.2016 р. Цей звіт подається за допомогою засобів електронного зв'язку у електронній формі та з дотриманням вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

Звіт складається із заголовної, основної частин, додатка та інформації до додатка, які є невід'ємною частиною Звіту. У заголовній частині наводяться дані про платника податків, який подає Звіт. В основній частині наводяться загальні відомості про операції з різними контрагентами, здійснені протягом звітного року. У додатку (додатках) наводяться дані про особу (осіб), яка (які) є

стороною (сторонами) контрольованої операції, та деталізовані відомості про контрольовану(і) операцію(і). У інформації до додатка наводиться інформація про ознаки пов'язаності платника податків із відповідним контрагентом [6].

Кількість додатків до цього звіту залежить від кількості сторін контрольованої операції, тобто від кількості контрагентів.

Звіт заповнюється в гривнях без копійок з відповідним округленням.

Звіт про Контрольовані Операції (КО) має містити наступну інформацію:

1. Інформацію про компанію, яка подає звіт, включаючи її назву, код ЄДРПОУ, адресу та контактні дані.

2. Інформацію про пов'язаних сторін, з якими компанія здійснює контрольовані операції, включаючи їхні назви, коди ЄДРПОУ, адреси та контактні дані.

3. Інформацію про контрольовані операції, включаючи їхній характер, обсяг, ціни та інші умови.

4. Інформацію про методи, які компанія використовувала для визначення цін на контрольовані операції.

5. Висновок компанії про те, чи відповідають ціни на контрольовані операції принципу «втягнутої руки» [7].

За наявності у платника податків можливості виконувати обов'язки щодо подання звітності і документів, передбачених ст. 39 ПКУ, до нього застосовуються штрафні санкції у разі неподання Звіту про контрольовані операції. І тільки платники податків, які не мають можливості відзвітувати, у разі підтвердження такого статуту можуть бути звільнені від відповідальності.

Неподання платником податків звіту про контрольовані операції, уточнюючого звіту та/або документації з трансфертного ціноутворення або невключення до такого звіту інформації про всі здійснені протягом звітного періоду контрольовані операції тягне за собою накладення штрафу у розмірі:

- 300 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, – у разі неподання звіту про контрольовані операції;

- 1 відсотка суми контрольованих операцій, незадекларованих у поданому звіті про контрольовані операції, але не більше 300 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за всі незадекларовані контрольовані операції;
- 3 відсотки суми контрольованих операцій, щодо яких не була подана документація, визначена підпунктами 39.4.6 та 39.4.8 ПКУ, але не більше 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за всі контрольовані операції, здійснені у відповідному звітному році [8].

Надалі, якщо платник податків не подасть Звіт про контрольовані операції після закінчення 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати штрафу, це тягне за собою накладення штрафу в розмірі 5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожен календарний день неподання звіту, але не більше 300 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Однак, варто зазначити, що сплата таких штрафів не звільняє платника податку від обов'язку подання Звіту про контрольовані операції.

Міжнародною організацією, яка здійснює нагляд за контрольованими операціями та регулює питання їх оподаткування є Організація з економічного співробітництва та розвитку. Вона розробляє підходи та рекомендації, які дозволяють побудувати ефективну податкову систему без ухилення від податків. Однак, у кожній країні існує власне нормативно-правове регулювання ведення обліку та звітування за контрольованими операціями. Це, зокрема:

- У США – Податковий кодекс США «IRC», Кодекс внутрішніх доходів, тимчасові інструкції дод кодексу;
- У Німеччині – Положення про податковий контроль;
- У Польщі – Закон «Про податок на доходи фізичних осіб» від 1991 року, Закон «Про податок на доходи юридичних осіб» від

1992 року, Розпорядження «Про спосіб визначення доходу юридичних осіб оціночним шляхом і про спосіб і як виняток подвійного оподаткування у разі корекції доходів пов'язаних осіб» від 2009 року;

- У Великобританії – Закон «Про податок на доходи фізичних осіб і корпорації Income and Corporation Taxes act.» [9].

Зарубіжний досвід показує, що контрольованою могут бути не лише ціна угоди, а також доходи, витрати, прибуток та збиток, тощо.

Здійснення контролю за ціною угоди у Великобританії здійснюється наступним способом:

- перевірка методів визначення цін, які не відповідають принципу «втягнутої руки»;
- контроль за асоційованими особами;
- контроль за угодами з зацікавленістю.

У Казахстані для регулювання цього питання діє закон «Про трансфертне ціноутворення» від 05.07.2008 р. Згідно до цього закону контроль за цінами угоди здійснюється за міжнародними угодами та угодами, безпосередньо взаємопов'язаними з міжнародними діловими операціями.

В Австралії і Канаді додатковою підставою для проведення податкового контролю за операціями є факт порушення принципу «втягнутої руки».

Більш розвинутим серед країн Південно-Східної Азії є законодавство про трансфертне ціноутворення Китаю, яке виникло в 1991 р. Принципи регулювання трансфертного ціноутворення були сформовані у 2008 році, які переважно відповідають принципам ОЕСР. Такі принципи застосовуються для національних і міжнародних операцій. Проте слід зазначити, що регулювання трансфертного ціноутворення в Китаї застосовує принцип «найкращого методу». Це означає, що платник податку використовує

метод, якій найбільше підходить для операцій та діяльності компанії [10].

Особливості діючого законодавства України дозволяють бізнесу вигідно виводити фінансові ресурси закордон і накопичувати їх на території інших країн. Наслідком чого є відтік капіталу з українського ринку, збільшення кількості фіктивних угод, монополізація і майже повна відсутність реальних інвестицій, зменшення надходжень до бюджету. Однак, дослідження Фесенко В. В. [11] показують, що запровадження контролю за трансфертним ціноутворенням України позитивно впливає на обсяги контрольованого експорту й імпорту та обмежує відтоки національного капіталу.

Висновки

Через активне впровадження експорту сьогодні, особливо підприємствами західного регіону України, обсяги доходів зросли. Відповідно, у суб'єктів господарювання виникла необхідність ідентифікування контрольованих операцій. Контрольовані операції являють собою певні види діяльності між суб'єктами господарської діяльності, що перебувають під наглядом податкових органів. Варто пам'ятати, що якщо загальний дохід платника податків, визначений за правилами бухгалтерського обліку, від будь-якого виду діяльності, протягом звітного року перевищує суму 150 млн грн або якщо сума операцій платника податків з окремим контрагентом, визначена за правилами бухгалтерського обліку, складає більше ніж 10 млн грн (за винятком непрямих податків) за звітний рік то такі операції підлягають віднесенню до контрольованих.

Правильне відображення таких операцій як в обліку так і групуванні їх у відповідних звітах мінімізує ймовірність виникнення штрафних санкцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лоханова Н. О. Проблеми інформаційного забезпечення трансфертного ціноутворення в системі ділового партнерства підприємств. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2018/8.pdf.
2. Ботьботенко І. В. Трансферне ціноутворення: обліковий та податково-контрольований аспекти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Випуск № 15. С.127-131.

3. Що таке контрольовані операції? URL: <https://nashabuhgalteria.com/novini-uk/show-take-kontrolovani-operaciyi/>.
4. Стаття 39 «Трансферне ціноутворення»: Податковий кодекс України. URL: <https://urst.com.ua/pku/st-39>.
5. Назарова Г. Б., Васильєв М. В. Контрольовані операції у сфері зовнішньоекономічної діяльності: сучасний стан оподаткування та облікового забезпечення. *Центральноукраїнський науковий вісник*. 2019. № 3 (36). С. 340-360.
6. Наказ Міністерства Фінансів України №8 від 18.01.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-16#Text>.
7. Звіт про контрольовані операції. URL: <https://konsulting.com.ua/services/controlled-operations-report/>.
8. Відповідальність за неподання звіту про контрольовані операції. URL: <https://bakertilly.ua/id40543/>.
9. Фесенко В. В., Мигаль Ю. І. Міжнародний досвід аудиту і контролю трансфертного ціноутворення. *Проблеми економіки*. 2019. № 4 (42). С. 216-222. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-4_0-pages-216_222.pdf.
10. Непесов К. А. Налоговые аспекты трансфертного ценообразования: сравнительный анализ опыта России и зарубежных стран. Москва: Волтерс Клувер, 2007. С. 1–3, 40–43, 53–56.
11. Фесенко В. В. Зовнішньоекономічні операції підприємства з пов'язаними сторонами: аудит та аналіз: [монографія]. Дніпро: Домінанта Прінт, 2018. 301 с.
12. Фатенок-Ткачук А. О. Облік і оподаткування міжнародних операцій: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2022. 280 с.
13. Розмір штрафу за неподання звіту про контрольовані операції: нагадування від ДПС. URL: <https://news.dtk.ua/law/liability/87854-rozmir-strafu-za-nepodannia-zvitu-pro-kontrolyovani-operaciyi-nagaduvannia-vid-dps>.
14. Які господарські операції є контрольованими? URL: <https://km.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/616542.html>.
15. Контрольовані операції: визначення та критерії визнання. URL: <https://balance.ua/news/post/kontroliruemiy-e-operacii-opredelenie-i-kriterii-priznaniya>.

REFERENCES

1. Lokhanova, N. O. (2018). *Problems of information provision of transfer pricing in the system of business partnership of enterprises*. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2018/8.pdf.
2. Bolbotenko, I. V. (n.d). Transfer pricing: accounting and tax-controlled aspects. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*, 15, 127-131.
3. What are controlled operations? <https://nashabuhgalteria.com/novini-uk/show-take-kontrolovani-operaciyi/>.
4. Article 39 "Transfer pricing": Tax Code of Ukraine. <https://urst.com.ua/pku/st-39>.
5. Nazarova, G. B., and Vasiliev, M. V. (2019). Controlled operations in the sphere of foreign economic activity: the current state of taxation and accounting support. *Central Ukrainian scientific bulletin*, 3 (36), 340-360.
6. Order of the Ministry of Finance of Ukraine No. 8 dated January 18, 2016. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-16#Text>.
7. Report on controlled transactions. <https://konsulting.com.ua/services/controlled-operations-report/>.
8. Liability for failure to submit a report on controlled transactions. <https://bakertilly.ua/id40543/>.

9. Fesenko, V. V., and Myhal, Yu. I. (2019). International experience of transfer pricing audit and control. *Problems of the economy*, 4 (42), 216-222. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-4_0-pages-216_222.pdf.
10. Nepesov, K. A. (2007). *Tax aspects of transfer pricing: comparative analysis of the experience of Russia and foreign countries*. Moscow: Walters Kluwer, 1–3, 40–43, 53–56.
11. Fesenko, V. V. (2018). *Foreign economic operations of the enterprise with related parties: audit and analysis*. Dnipro: Dominanta Print.
12. Fatenok-Tkachuk, A. O. (2022). *Accounting and taxation of international transactions: a study guide*. Lutsk: Veza-druk.
13. The amount of the fine for failure to submit a report on controlled transactions: a reminder from the DPS. <https://news.dtk.ua/law/liability/87854-rozmir-strafu-za-nepodannia-zvitu-pro-kontrolyovani-operaciyi-nagaduvannia-vid-dps>.
14. What economic operations are controlled? <https://km.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/616542.html>.
15. Controlled operations: definition and recognition criteria. <https://balance.ua/news/post/kontroliruemye-operacii-opredelenie-i-kriterii-priznaniya>.

Alla Fatenok-Tkachuk, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor, Department of Accounting and Taxation, Lesya Ukrainka Volyn National University, Ukraine

Daryna Melnyk, Lesya Ukrainka Volyn National University, Ukraine

A. Asyutin, PhD student, Lesya Ukrainka Volyn National University, Ukraine

Methodological aspects of the process of forming the report on controlled operations

Abstract

The subject of the article is the methodological aspects of the report on controlled operations in Ukraine.

The purpose of the publication is the formation of theoretical-methodical and applied aspects of reporting on controlled transactions in Ukraine and the study of the international practice of reporting on controlled transactions.

In the research process, such methods as: systematization and generalization, research and analysis were used.

The scientific article is devoted to the study of the current state of accounting and analytical support of controlled operations in Ukraine and abroad. The article considers the main aspects of methodical support of the report on controlled operations. The issue of the essential characteristics of controlled operations has been updated in accordance with the Order "On Approval of the Form and Procedure for Compiling the Report on Controlled Operations." The cost and content criteria for defining controlled operations were analyzed. The structure of the Controlled Transactions Report is identified, namely: the title part, the main part, the appendix (s) and the information to the appendix (s), which are an integral part of the report. The list of mandatory information that must be specified in the Report is defined. The international experience in the field of accounting and auditing of controlled operations was analyzed, the directions of its use in practice in Ukraine were determined. European integration and globalization processes in Ukraine led to the introduction of international norms and rules in the field of tax fraud prevention into domestic legislation. The analysis of the legislation of different countries regarding the subject under study made it possible to determine the diversity in control methods, types of restrictions for external operations, and types of controlled prices. This means that control over such operations depends on the level of economic development of the country, the experience of tax control, and the level of involvement in international trade. The article also defines the types and extent of liability for failure to submit reports on such operations and directions for improving reporting on controlled operations by taxpayers to regulatory bodies.

Keywords: report on controlled transactions; reporting; methodical aspects of the report on controlled transactions; reporting deadlines; controlled transactions; criteria for determining controlled transactions; taxpayer.

Cite as: Fatenok-Tkachuk, A., Melnyk, D., and Asyutin, A. (2024). Methodological aspects of the process of forming the report on controlled operations. *Economic analysis*, 34 (2), 175-182. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.175>